

ΔΟΓΙΑ ΤΗΣ ΚΑΡΑΒΑΝΑΣ

ΤΟΥ Κ. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΑ ΣΑΝΙΔΟΜΑΓΑΖΑ

(Από τὸ Ἡμερολόγιο ἐνὸς παλαιοῦ στρατιώτου)

Πῶς φυτρώσανε, σάν μανιτάρια, γύρω ἀπὸ τὸ σύνταγμα!... Σανιδοσκεπή καὶ σανιδόκτιστα, ἀποθεοῦνται μέσα σὲ σύννεφα μυγῶν!... Ἀκούρευτοι, ἄπλοιοι, ἀκάθαρτα οἱ ἰδιοκτίηται, ἀργοὶ καὶ θραυκίνοι, ἀναδουνοῦνται, σάν τὰ σκουλήκια, ἐκεῖ μέσα, ἔτοιμοι νὰ θουτήξουν τὰ ἀκάθαρτά τους χέρια μέσα στὸ ποτήρι τοῦ νεροῦ, πού θὰ σοῦ φέρουν, —κάθε... δάχτυλο ἐμβαπτίζόμενον συγκρατεῖ καὶ ἀπὸ ἓνα ποτήρι— μὲ τὸ γλοιώδες, τὸ θρεγμένο λουκουμάκι, ἢ τὸν κατὰ διά- πάρχει—ἢ τὸν κατὰ διάνοισιν, λέγομεν, καφέ. Παραπέρα τοιποτρίζει ἓνα τηγάνι, ἀναδιδουνοῦντας μιά δυσώδη κνίσσα, κατὶ τὸ ταγκό, πού καίγεται.

Κρατώντας τὰ ποτήρια, μὲ τὰ δάχτυλα βουτηγμένα μέσα στὸ νερό...

Κομμάτια μπακαλιάρου, μόλις θουτηγθέντα στὸ νερό, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ στ' ἀλεύρι, χορεύουν ἢ φαίνονται σάν νὰ χορεύουν, μέσα στοῦ λαδίου τὸ τσιρίσμα. Ἐνας φθειριῶν καὶ διαρκῶς ξυθόμενος γέροντας, καμπούρης καὶ ἀκούρατος, ἂν καὶ εἶνε ποιμονεῖα τὰ ἐμπόλητ' τὰ πόδια του, ἐκτελεῖ ἄλλοτε χρέη γκαρσονιῶ, ἄλλοτε τσανακοπλύστη καὶ ἄλλοτε καθαριστὸν τῶν ποτηριῶν, ἕλποντας τὰ ποτήρια μέσα σ' ἓνα μαριετό πού τὸ νερό του δὲν ἄλλαξε ποτέ, ἢ ξεροφυγγίζοντας τὰ πιάτα, ἢ ἀνακατώνοντας τὸ τσιγαριστό, ἢ καθαρίζοντας τὰ κρεμμύδια, χωρὶς νὰ κλαῖν ποτέ τὰ μάτια του!...

Ἴσως νὰ ἔχουνε στερεψέει!... Κουρασμένοι, σκοτωμένοι οἱ στρατιῶτες ἀπὸ τὰ γυμνάσια, ρίχνονται στὶς καρέκλες τοῦ «ἀρτιστάτου» κατασπίηματος, τοῦ παρσιότου τούτου τῆς στρατιωτικῆς ζωῆς, ζητώντας μιάς στιγμῆς ἀνάπαυσι καὶ δροσιάς σταγόνας. Νερό καὶ λουκούμια καὶ μαστίχες παραγγέλλονται, τὰ δάχτυλα πάντοτε θουτῶνται μέσα στὰ ποτήρια πού κομίζονται κί ὁ γέρος τηγανισέρεχται, ἀεὶ ἐβόμενος, ἀεὶ στραβοπατῶν καὶ ἀεὶ μυχιζῶν.

Οἱ στρατιῶτες εἶνε εὐχαριστημένοι ἀπὸ τὸν ἑαυτὸ τους καὶ τὸ σῦμπαν τὸ περί αὐτοῦς.

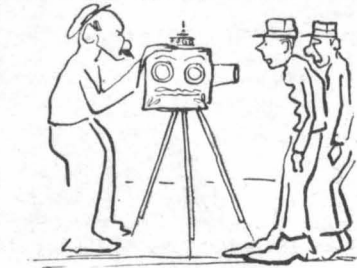
Ὁ κομμάκης δὲν θέλει καὶ μεγάλη πράγμασα, πιά νὰνε εὐτυχῆς!

Λίγη μαστίχα, ἓνα φύλλο ἀπ' τὴν καρδιά τοῦ μαρουλιοῦ καὶ ἓνα ποτήρι νεράκι!

Τὰ ἄλλα, τὰ δάχτυλα, τὸ μαριετό μὲ τὸ μαυρισμένο νερό, ὁ γέρος πού ζύνεται καὶ πάντοτε στραβοπατᾶει, εἶνε δευτεροῦντα ζητήματα, ὅταν κανένας εἶνε διψασμένος.

Πιό πολὺ ἐνδιαφέρει τὴν εἶπε στὰ γυμνάσια ὁ κύριος ἐπιλοχίας!...

Ἔνα μεγάλο πιθῆρι, γεμάτο μὲ νερό, χὰ σκεὶ διητὰ στὸ «εξαέκι». Ἀπλута χέρια, κρατώντα ἓνα δοχεῖο ἀπὸ τενεκέ, θουτιοῦνται μέσα καὶ θνῶνουν στάζοντα, σταγόνες πού λαμπυρίζουν στὸ φῶς τοῦ ἡλιου, σάν διαμάντια, σάν νὰ προσφέρουν γρήγορα-γρήγορα νερό στὸν κουρασμένο καὶ διασθετικὸν ἀνθρώπου κί στὸν τσακισμένο ἀπὸ τὰ γυμνάσια καὶ τὸ ἡλιοκαμια στρατιῶτες.

—Ἐχεῖς τὴν πεντάμορφη ; ...

πλέει μέσα σὲ μιά θαλασοῦλα ἀπὸ...ξυδι. Κί ὁ ὑποδεκαεὺς μὲ τὴν παρὰ του, τοιγκρίζει, εὐχεταί, μασσά καὶ καίπαίνει.

Ὅλοι εἶνε εὐτυχεῖς. Σὲ λίγο, ἄλλες μαστίχες ἔρχονται καὶ ἄλλα φύλλα ἀπὸ μαρουλιοῦ καρδιά, ἄλλο βροσά καὶ τρυφερά σάν νιόκοτες, νιόφκιαστες θαρκαῦλες, μέσα στοῦ ξυδίου τῆ ρηχῆ τῆ θάλασσα!...

Καὶ προχωρεῖ ὁ κόσμος. Προχωρεῖ!...

Ὁ δεκαεὺς πλέει καὶ ταξειδεύει μέσα σὲ δράματα, στοῦ νοῦ τῆς φαντασίας. Διασχίζει τὸ μέλλον νοερώς, μὲ πρῖμον τὸν ἀέρα!... Ὅλα του εἶνε κινᾶ, ἄλλα χρυσά μπροστά του!... Ὅλα χρυσά καὶ λάμποντα, πού τὸν κάνουνε κί αὐτὸν νὰ λάμπη καὶ ν' ἀστραποβολῆ!... Καὶ τέλος, νανος!... Κάπου ἀραεὶ κί αὐτός! Σὲ κάποιον λιμανάκι, μὲ ἐπωμίδας καὶ γαλόνια στρατηγίου!

—Μάστορα!... Φέρε μας ἀπὸ τὰ ἴβια! Καὶ τὰ «ἰβια» ἔρχονται!

Μαστίχα, ὄζο καὶ μεζές, δάχτυλα μέσα στὸ ποτήρι τοῦ νεροῦ, ὁ γέρος μὲ τὰ φουσκωμένα πόδια, πού ἄλλο ζύνεται καὶ ἐζύνεται καὶ τὸ μαριετό μὲ τὸ θρωμικό νερό, πού ἄλλα τὰ ξεπλένει καὶ τὰ κάνει ν' ἀστράφτουνε, σάν νὰ ἔγιναν καὶ τὰ ποτήρια στρατηγίου καὶ ναῦαρχοι τὰ ρακουῦα!...

—Μάστορα!... Ἀκόμα ἄλλα τρία! Καὶ τὰ ἄλλα τρία ἔρχονται!... Καὶ ἔρχονται καὶ ἔρχονται!... Κ' οἱ προθιβασμοὶ θὰ προχωρήσουν, στὴν διασπορῶν τῶν στρατιωτικῶν θωθῶν.

Ἀρχιστράτηγος, Γιατί; Ἐχετε ἀντίρρησην! —Καμιά!...

—Ταρατατάάάά!

Χτυπεῖ σὲ λίγο ἢ σάλπιγγα, διακόπτουσα τὴν ἡσυχία καὶ τὰ ἄντρια. Οἱ στρατιῶτες φέγγουν. Τὸ σκουροκίτρινο χακί, πού κατέκλυζε τὸ μαγαζάκι διελύθη τᾶρα, ἀνελύθη καὶ διέρρευσε, καὶ πάλιν σχηματίσθηκε, σὲ κίτρινες γραμμές, ἐκεῖ ἄπάνω, στοῦ λοφου τὴν πλαγιά, σὲ κίτρινες γραμμές, πού ἐλίσσονται σάν θολὰ ρυάκια ἢ προχωροῦνε σάν τὰ φεῖδια στὴ φλογισμένη ἀπὸ τὸν ἥλιου πεδιάδα.

Ὁ στρατὸς ἐπιβιβάζεται στὰ ἔργα του. Οἱ κληροτοὶ γυμνάζονται.

Στὸ ταθλοκατάστημα δὲν ἔμειναν παρὰ ἓνας-δύο «ἀναρρωνόντες» καὶ ἓνας-δύο «ἐλεύθεροι» γιαιατοῦ. Τότε ἐνιχθῆναι ἢ «καροῦτες», ἢ «κρασσοκάντες» τοῦ ξένου, τοῦ γεγονικοῦ στρατῶν. Παλιὸ στρατιῶτες ἄλλου ὄπλου καὶ ὑπερωματικῆ, πού γεράσανε ἐκεῖ μέσα. Σέρνουν μοδεμένες τῆς ἀρθρώλλες τους, τὸ μανδῦα τους μισοπεμένον ἀπ' τῆς πλάτης καὶ δογκάνουν στὸ στόμα τους ἓνα ὑπόλεμμα τοιγάρου.

Αὐτοὺς τοὺς τρέμονε οἱ μαγαζάτορες. Σοῦζα μπροστά τους, μόλις τοὺς ἰδοῦνε. Αὐτοὶ πού μόλις πρὸ ὀλίγου θρωμοποτίσαν, ἀδιᾶφοροι, στρατιῶτες κί ἀξιωματικούς, στέκονται τᾶρα σάν σὲ «προσοχή» ἐνώπιόν τους!

Ὁ «καροῦτας» ἀδίαφορεῖ, ἢ κάνει

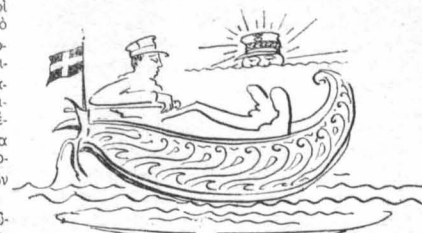
Ὁ δεκαεὺς ταξειδεύει μέσα σὲ δράματα...

Κουρασμένοι, σκοτωμένοι οἱ στρατιῶτες ἀπὸ τὰ γυμνάσια...

Φυτρώσανε σάν μανιτάρια...

Ὁ δεκαεὺς ταξειδεύει μέσα σὲ δράματα...

πώς αδιαφορεί, σ' όλη εκείνη τοῦ καταστηματοῦ τὴν ὕπαι-
γι. Ξεσκεπάζει κατασφάρες, σάν στρατηγός, ποὺ κάνει ἔκτα-
κτο ἐπιθεώρησι, θουτάει τὰ δαχτύλα του, παίρνει μεζέδες, γεύ-
εται, υορφάζει, σάν νά μὴν τοῦ ἀρέσουν κι' ἐπὶ τέλους πείθεται
καὶ κάθεται καὶ παραγγέλλει!... Ἀλλά καὶ πάλι δὲν θά μείνῃ
ἡσυχός. Θά σηκωθῇ καὶ πάλι, γιὰ νά σερβιριστῇ μονάχος του,
συμβουλεύει σάν προστάτης τοὺς ἰδιοκτῆτες, μαλώνει γιὰ τὰ ἔ-
τοπα ποὺ θλίπει—δὲν ἔχει ἀλάτι τὸ ψητό—σάν ἐνδιαφερόμενος—
θρὲ ἀδελφέ, λίγο πιπὲρι στὰ σκοτάκια, θά σέ φτώχαινε!—πίνει
νερό, ἀπὸ τὸ ἰδιαίτερο σταμνάκι, ποὺ κάθεται κρυμμένο στοῦ
τζακιού τὰ ἀδύτα, κρῦο καὶ δροσερό, καὶ τσοῦζει, πρῶτος αὐ-
τός—γιὰ δοκιμὴ—κρασιὸ ἀπὸ τὴ ν.αμιζάνα, τὴν «ἀπάρθενη» !
Ἔπειτα θγαίνει, πηγαίνοῦνται σάν μύγια, τακτοποιεῖ καὶ
συμβουλεύει, δοκιμάζει καὶ μαλώνει, κλείνει γιὰ μιὰ στιγμὴ
τὸ μάτι του, δηλώνοντας πολλά, σπουδαία καὶ μεγάλα δυσκό-
λους ἐννοοῦμενα ἀπὸ τοὺς μὴ μεμυημένους, κρυφομυλεῖ μὲ τὸν
διευθυντὴ, παίρνει «καὶ ἕτερον» μεζῆν, καὶ πάλιν συμβουλεύει,
πάλιν ρουφάει ἕνα ποτηράκι, ἀπὸ τὴ ν.αμιζάνα τὴν «ἀπάρθε-
νη», ζητάει ἕνα τσιγάρο καὶ φεύγει διατάζοντας :
—Γράψατα, σὲ παρακαλῶ!

—Ταρατασαάαάαά !

Ἦτανε κοινός. Ἦ ἀόλιγγα ἐσήμανε καὶ πάλιν καὶ ἰδρωμέ-
νοι καὶ κοντανασαινοτας, ξαναγυρίζουν ἀπ' τὰ γυμνάσια οἱ
στρατιῶτες. Τὸ σανδοκασάστημα γεμίει πάλιν ἀπὸ κίτρινο γα-
κι. Σὲ λίγο καταφθάνουν καὶ σμήνη μικροπωλητῶν. Σκολα-
τάδες, ψιλικαντζῆδες ποὺ παλοῦν θελόνας, καλτσοδέτες, κα-
θρεφτάκια γιὰ εὐζώνους, τασα:σάρες καὶ σογιάδες, ἐφημεριδο-
πάλαι καὶ λοιποὶ. Μιά ἡμέρα ἦρθε καὶ ἕνα πανοραματατζῆς.
Λίγο-λίγο καὶ μιὰ κοινὴν δημιουργεῖται ἐκεῖ ἀπάνω, μιὰ
μικροπολιτεία θεμελιώνεται.

Οἱ στρατιῶτες, μ' ὄλ' αὐτὰ, γελοῦν καὶ εὐχαριστοῦνται, σάν
μικρὰ παιδιὰ. Ὅλα τὰ ἔχουν, ὄλα! Δὲν τοὺς λείπει τίποτα. Ὅς
κι' ἐκείνοι ἀκόμη ποὺ παλοῦνε μοῦζι καὶ κρῦο νερό.

Εἶνε κρῖο - μοῦζι,
γλιόκ σάν τὸ καρτσῶ !...

«Ντάνοιγκ» δὲν ἔφτασε ἀκόμη, ἀλλά καὶ γι' αὐτὸ ἐλπίζουμε.
Καὶ πατινάξ καὶ κινηματογράφος. Ἀλλά θά καταφθάσουν κι'
αὐτὰ. Ποῦ θά μᾶς πᾶνε;...

Καὶ ὅμως, σάν ἔρχεται τ' ἀπόθραβο κι' ἡ φύσις σκοτεινιάζει,
οἱ στρατιῶτες αἰσθάνονται ἕνα κενόν. Κάτι λείπει !... Κάτι
λείπει !...

Τι :

Ὅλοι ἀσυναίσθητος τὸ ζητοῦν, ἀλλά κεινὸς δὲν τὸ διευκρί-
νίζει !

Τι :

Δοῦ δειλοὶ, δυὸ χωρικοὶ στρατιῶτες, πλησιάζουσε σιγὰ τὸν
πανοραματατζῆ, ποὺ φωνάζει, καλώντας τοὺς φαντάρους νά ἔ-
δουὲ τὴ μάχη τοῦ Βερδέν καὶ τὴν καταστροφή τῆς Σμύρνης.

—Ἐχεις τοῦ κόσμου τὴν Πεντάμορφη;...

—Ὅχι.

—Ὅποτε τοῦ λοχαγοῦ τῆ δοῦλα ;

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΝΕ'Ε ΚΕΦΙ

ΤΑ ΕΣΥΠΝΑ ΚΑΙ ΤΑ ΚΟΥΤΑ

Χριστιανικώτατα.

Ὁ μίστερ Βάρν. — Σὲ παρακάλεσα, φίλε μου, νά
ἔρθῃς γιὰ νά μοῦ δώσης τὴν γνώμη σου γιὰ τὸ παίξιμο αὐτοῦ
τοῦ ἐρασιτέχνη πιανίστα. Πῶς τὸ θρῆσκεις, λοιπόν;

Ὁ μουσικό ς.—Παίξει ἐντελῶς σύμφωνα μὲ τὸ...πνεῦμα
τοῦ Χριστιανισμοῦ.

—Τί θέλεις νά πῆς ;

—Ὅτι ἡ δεξιὰ του δὲν γνωρίζει τί ποιεῖ ἢ ἀριστερά του !

Οἱ καλοὶ λογαριασμοί.

Ὁ πυροσβέστης, μπαίνοντας γρήγορα-γρήγορα στὸ δωμάτιο
ἐμπνὰ ἀπότομα ἕναν ἄνθρωπο, ὁ ὅπολος ἀνυπόπτος διὰ τὸ σπῆ-
τι του καίγεται, κοιμάται ἡσυχά-ἡσυχά.

—Σηκωθῆτε, κύριε κι' ἀκολουθήστε με ! φωνάζει ὁ πυροσβέ-
στης. Εἶστε ὁ δεύτερος αὐτῆ τῆ δοῦλα ποὺ μοῦ δίνει πέντε
λίρες γιὰ νά τὸν ὠσω ἀπὸ θέθαιο θάνατο.

Ὁ πυροπαθή ς.—Μὰ δὲν σοῦ ἔδωσα τίποτα.

Ὁ πυροσβέστη ς.—Ὅχι, μὰ κι' ἐγὼ δὲν σὰς ἔσωσα
ἀκόμη!

Ἦ κακὴ συνήθεια.

—Ὅστε ἔτσι; Ὁ μέρος ὁρος τῆς ζωῆς μιὰς ἀτμομηχανῆς εἶ-
νε τριάντα χρόνια; ῥωτάει ἕνας ἐπιθεῆτης τὸν μηχανοδηγὸ θου-
μάζοντας τὴν ἀτμομηχανή του. Πῶς εἶνε δυνατόν ὅμως ἕνα τέ-
τοιο χαλύβδινο μεγαθήριο νά μὴ ζῆ περισσότερο ;

—Πιθανόν νά ζοῦσε, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ μηχανοδηγός... ἂν δὲν
κάπνιζε !..

ΤΑ ΕΙΣ ΒΙΒΛΙΑ

ΔΩΡΑ ΜΑΣ

Ὅπως σὰς ὑποσχεθήκαμε, τὸ «ΜΠΟΥΚΕΤΟ» καὶ ἡ «ΟΙΚΟ-
ΓΕΝΕΙΑ» ἤρχισαν τὴν διανομὴν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν
σειρὰς περιφήμων ἀριστουργημάτων τῆς ξένης φιλολογίας.
Τὰ πρῶτα βιβλία, τὰ ὁποῖα διανέμονται ἤδη στοὺς ἀναγνώ-
στας τῶν περιοδικῶν μας, εἶνε τὸ ὑπέροχον αἰσθηματικόν
ἀριστοῦργημα τοῦ ΑΛΦΟΝΣ ΚΑΡ

“ΚΑΤΩ ΑΠΟ ΤΙΣ ΦΙΛΥΡΕΣ”

Καὶ τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ ρωμαντισμοῦ

“ Η ΚΥΡΙΑ ΜΕ ΤΑΣ ΚΑΜΕΛΙΑΣ ”

Τοῦ ΑΛΕΞ. ΔΟΥΜΑ, υλοῦ

Ἐπίσης ἄρχισε ἡ διανομὴ τοῦ ἀριστοῦργήματος τοῦ
ΑΒΒΑ ΠΡΕΒΩ

„ Η ΜΑΝΟΝ ΛΕΣΚΩ ”

Ὅπως σὰς εἶχαμε εἰδοποιήσει, γιὰ ν' ἀποκτήσετε τὰ ἀρι-
τουργημάτα μας, πρέπει ν' ἀποκόπτετε ἀπὸ τὸ «Μπουκέτο»
ἢ τὴν «Οἰκογένειαν» 4 ἐκ τῶν δημοσιευομένων εἰς τὴν 3ην
σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου δελτίων καὶ νά τὰ φέρετε εἰς τὰ Γρα-
φεῖα μας, καταθέτοντες συγχρόνως καὶ 8 δραχμάς.

Ἔτσι, μ' ἕνα ἐλάχιστον ποσόν, μὲ τὸ ἐν πέμπτου τῆς τι-
μῆς τοῦ βιβλίου, ἀποκτᾶτε βιβλία κομψά, ἐκ 300 περίπου σε-
λίδων ἕκαστον, ἀποκτᾶτε τὰ «ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΤΟΥ ΕΡΩΤΟΣ»,
ὅπως δικαίως ὠνομάσθησαν τὰ ἔργα ποὺ σὰς χαρίζομεν.

Οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις ἀναγνώσται μας θά προσκομίζου-
ν τὰ 4 δελτία καὶ τὰς 8 δραχμάς εἰς τὰ Ὑποπρακτορεία τῶν
Ἐφημερίδων καὶ θά λαμβάνουν τὰ βιβλία τῶν.

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου θά κυκλοφορήσῃ ἡ

ΓΡΑΤΣΙΕΛΛΑ

Τοῦ ΑΛΦ. ΛΑΜΑΡΤΙΝΟΥ

Ἐπίσης ἐτοιμάζονται τὸ αἰσθηματικὸ ἀριστοῦργημα τοῦ
ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΜΥΣΣΕ

„ΜΙΜΗ ΠΕΝΣΟΝ”

Καὶ ἄλλα ἐρωτικά ἀριστοῦργήματα.

Ἦ εὐκαιρία δηλαδὴ εἶνε ΜΟΝΑΔΙΚΗ.

Οἱ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ ἀναγνώσται τῶν περιοδικῶν μας πρέπει νά
στέλνουν, μαζὺ μὲ τὰ δελτία καὶ τὰς 8 δραχμάς, καὶ τὰ ἔξοδα ἀποστο-
λῆς τῶν βιβλίων, καὶ τοῦτο, διότι θά ἦτο λίαν ἐπιζημία διὰ τὸ Γρα-
φεῖον μας μία ταυτῆ ἐπιβάρυνσις. Εἰς τὰς πόλεις τοῦ Ἐξωτερικοῦ
ἔπου ὑπάρχουν Ὑποπρακτορεία τοῦ Κεντρικοῦ Πρακτορείου Ἀθηνῶν,
οἱ ἀναγνώσται μας θά παραλάβουν τὰ βιβλία τῶν ἀπὸ τοὺς κ. κ. ὑπο-
πράκτορας.

Τὰ δελτία δημοσιεύονται στὴν 3ην σελίδα τοῦ ἐξωφύλλου.